

Sobre les circumstàncies de l'acte de presentació de l'assaig «Sant Francesc, els càtars i la llengua catalana», de Jordi Bilbeny, al Centre de Lectura de Reus, explicades en 10 punts

Autor: Biel Ferrer i Puig

Data de publicació: 20-07-2026

El filòleg reusenc, exsecretari general del Centre de Lectura de Reus, expresident d'Òmnium Baix Camp i actual secretari del Consell Rector de la Universitat Nova Història Biel Ferrer i Puig exposa, en el seu parlament, les circumstàncies de la presentació de l'assaig «Sant Francesc, els càtars i la llengua catalana», de Jordi Bilbeny, que va tenir lloc dilluns, 18 de maig de 2026, a la Sala Hortensi Güell del Centre de Lectura de Reus.

1 Des del dia 4 de desembre de 2018, Jordi Bilbeny no presentava un llibre seu al Centre de Lectura de Reus; més ben dit, des del dia 4 de desembre de 2018 Jordi Bilbeny no havia pogut presentar un llibre seu al Centre de Lectura de Reus, quan, aleshores, va presentar el seu assaig *Inquisició i Decadència. Orígens del genocidi lingüístic i cultural a la Catalunya del segle XVI* (Librooks, juny de 2018).

2 La raó d'aquesta absència no n'és cap altra que la censura, el veto i la prohibició que li va imposar el president Lluís Miquel Pérez Segura i el seu Consell Directiu. Abans, Jordi Bilbeny sempre havia pogut presentar els seus llibres, documentals i recerques en aquesta casa, de franc i en coorganització de l'Institut Nova Història i el Centre de Lectura Reus.

3 Durant aquests 8 anys, als socis d'aquesta entitat, se'ls ha impedit de gaudir de la presentació de 4

interessantíssims llibres de Jordi Bilbeny: Cristòfor Colom i l'Amèrica Catalana (Librooks, juny de 2021), Redescobrint la Malta Catalana (Librooks, setembre de 2022), Sant Francesc, els càtars i la llengua catalana (Librooks, setembre de 2024) i Univers Bilbeny. Escrits a consciència (Librooks, juliol de 2025), a cura de Joan-Marc Passada.

4 Durant tots aquests anys, ha estat el Centre d'Amics de Reus, gràcies al president Joan Maria Mallafrè i Anguera i la bona gent que n'és sòcia, l'entitat que ens ha acollit, per la qual cosa li estem molt agraïts i mereix l'esment i el nostre afectuós reconeixement.

Cartell de l'acte confegit per l'Institut Nova Història.

5 Quan, l'any 2022, jo vaig gosar poder escriure i publicar al Reus Digital l'article "El Centre de Lectura censura" (abans que el seu director, Marià Arbonès, em vetés, censurés i prohibís de ser-hi com a articulista i lliure opinador), algú em va dir que jo m'havia begut l'enteniment. No, qui s'havia begut l'enteniment era el president i el Consell Directiu del Centre de Lectura de Reus. Aquest article meu, en què denunciava la censura inquisitorial neofalangista que s'exercia al Centre de Lectura de Reus va tenir una rèplica intitulada "El Centre de Lectura no censura", publicada com a editorial del digital Catalunya Diari, l'editor del qual era el periodista i escriptor Miquel Bonet: un pamflet farcit de mentides.

6 Quan va accedir a la Presidència del Centre de Lectura de Reus Empar Pont i Albert, vam esperar gairebé un any: vejам si se'ns adreça per tal de rescabalar-nos del greuge, vam pensar. Com que no rebíem cap disculpa ni invitació de part seua, vam adreçar-li una sol·licitud per a presentar el llibre Sant Francesc, els càtars i la llengua catalana amb una llarga llista de suport de persones i personalitats del món de la cultura dels Països Catalans; en direm 5 noms, de la llista: Josep Maria Gregori, Doctor en Musicologia i catedràtic emèrit de Musicologia a la Universitat Autònoma de Barcelona; Ferran Garcia, escriptor i Doctor en Filosofia; Antoni Vidal, president del Centre d'Estudis Falsetans; Albert Arnavat Carballido, Doctor en Història i professor docent i investigador a la Universidad Técnica del Norte (Equador); o David Llambrich, llicenciat en Ciències Químiques i professor investigador de la Universitat Rovira i Virgili. Atesa la quantitat i la rellevància dels noms, l'actual Presidència no ha pogut oposar-se a l'autorització de la realització de l'acte.

7 Però les condicions de l'acte d'avui no són pas de coorganització com podria suposar-se per la presència dels logos de totes dues entitats al cartell: l'Institut Nova Història ha hagut de llogar aquesta sala per a poder-lo dur a terme; per això l'acte és anunciat com a ACTIVITAT EXTERNA, així, amb lletres majúscules; i el que avui, 18 de maig de 2026, hauria pogut ser tot un gest de consideració, de respecte i de rescabament envers Jordi Bilbeny i l'Institut Nova Història és, al cap i a la fi, un episodi més de tot el contrari del hauria pogut esdevenir i que descrivia molt bé Josep Carner al seu poema "Bèlgica": 'M'agradaria fer-me vell [...] en uns dintres de casa aquilotats de [...] paraules i d'hospitalitats'.

Cartell de l'acte elaborat pel Centre de Lectura de Reus.

8 El darrer episodi d'aquestes tristes circumstàncies han estat les pressions de persones de la família i vinculades al Centre de Lectura de Reus perquè l'estudiós, amic i bon home Josep Maria Gort i Juanpere, autor, entre d'altres

llibres, de l'assaig Essenis, cristians i càtars, no intervingué a l'acte tot i que sí que ho va voler i poder fer a la presentació del mateix llibre al Centre d'Amics de Reus. Quan li ho vam proposar, de ser avui aquí, ens va dir que sí i per això consta al cartell. En acabat, ens va dir que no per raons de salut, però, finalment, tot i que va enviar-nos per escrit la seva intervenció per a què la hi llegíssim, no va suportar aquestes cruels amenaces i, doncs, respectant com sempre la seva voluntat, no podem llegir-ne els mots que havia escrit a propòsit. Gràcies, Josep Maria, pel teu suport, una abraçada i a reveure sans i estalvis tots plegats i en llibertat.

9 Tot això sap molt de greu per l'entitat. Però les entitats, les fan les persones. No s'han de mitificar pas les associacions car pot passar que una entitat com el Centre de Lectura de Reus, una històrica i emblemàtica escola de la democràcia i de la catalanitat, esdevingui un cau de censura vergonyant on la llibertat de pensament i d'expressió hi és proscria.

10 Per acabar, diré que dediquem aquest acte hic et nunc a tots els recercadors de la veritat i lluitadors per la llibertat, a tots els qui discrepen del pensament únic imposat pel poder polític, mediàtic o acadèmic i, especialment, a la memòria de l'amiga i patriota Carme Just, l'única persona del Consell Directiu del Centre de Lectura de Reus que va gosar poder dir-nos que discrepava de la censura aplicada a Jordi Bilbeny. Contra el victimisme, contra el derrotisme i contra la rendició intel·lectual i nacional, som, doncs, avui aquí.

Biel Ferrer i Puig